

SÚŤAŽNÉ ZADANIE

Nová stála expozícia pre Galériu Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne
“Galéria modernej architektúry”

Zadanie vypracovali:

Lucia Mlynčeková (externá spolupráca, +420 601 520 547, l.mlyncekova@gmail.com)

Radka Nedomová (kurátorka GMAB, +421 949 728 060, radka.nedomova@gmail.com)

Obsah

1. GMAB
2. Ciele
3. Propozície
4. Lokalita
5. O budove a riešených priestoroch
6. Libreto expozície
7. Požiadavky na riešenie

1. GMAB

O galérii

Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne je jedinou galériou výtvarného umenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja. Bohatá a plodná história presahujúca štyridsať rokov existencie sa prejavila na vyhranenej profilácii, ale i na vysokom odbornom kredite, ktorý prekračuje nielen územie regiónu, ale i celej krajiny. Vznik tejto inštitúcie sa datuje do roku 1969, teda rok po smrti Miloša Alexandra Bazovského, ktorého meno nesie i trenčianska galéria. Jej pôvodným sídlom bol barokový komplex kláštora Piaristov v historickom centre Trenčína. Neskôr na základe reštitučného rozhodnutia sa musela galéria presídlieť do svojich súčasných priestorov na Palackého ulici č.27, kde naďalej rozvíja svoje početné aktivity. Pozornosť upriamuje v prevažnej miere do oblasti budovania zbierkového fondu.

Záber akvizičnej činnosti je v tomto smere pomerne široký. Výtvarné umenie 20. a 21. storočia, výtvarní umelci trenčianskeho regiónu a v neposlednom rade aj výrazné dielo Miloša Alexandra Bazovského. Okrem výtvarného umenia svoj priestor dostávajú aj hudba, umelecké slovo, či film. Galéria sa stáva multikultúrnym priestorom, kde sa stretávajú jednotlivé formy umenia, vzájomne sa prelínajú a konfrontujú vo svojich charakteristických dynamikách. Za zmienku stojí aj pestrá ponuka kultúrno-vzdelávacích aktivít, ktoré sa sústreďujú na široké spektrum návštevníkov galérie.

Tí nájdú v jej priestoroch okrem iného aj stálu expozíciu predstavenú v roku 2019, zostavenú z výberu diel Miloša Alexandra Bazovského. Jej hlavným zámerom je prezentovať Bazovského tvorbu súčasným jazykom, ktorý spája moderné s tradičným a necháva vyznieť dominantné črty umelcovho diela do dokonalosti. Nová stála expozícia sa stáva nárazníkom

medzi atmosférou a naliehavosťou jeho diel a súčasnosťou, harmonickým spojením minulosti a prítomnosti, meditatívnosti a uponáhľaným spôsobom života.

Nový koncept stálej expozície je postavený na postupne sa obmieňajúcich tematických kompozíciách diel, ktorých cieľom je návštevníkom ponúknuť neustále nový vizuálny zážitok a vedomosti. Originalita novej stálej expozície je definovaná vymedzením priestoru akcentovaním podlahy, jednotným systémom inštalácie v pravidelných rastoch a dvojitým rámom, ktorý svojím jednoduchým geometrickým tvaroslovím a priznanou prirodzenou materialitou dreva vyzdvihuje práve farebnú a štýlovú autentickosť a atmosféru umelcovho diela. Výnimku tvoria len pôvodné štukové či kolorované rámy autora.

Výstavný dizajn expozície umožňuje s ňou neustále pracovať, vytvárať nové vzťahy medzi jednotlivými dielami a poukazovať na rôzne hľadiská, hľadať nové možnosti ako prezentovať a študovať dielo Bazovského, ale aj konfrontovať ho s inými umelcami a ich dielami. Samotný spôsob inštalácie diel tak umožňuje vo svojej variabilite nové kurátorské prístupy, prostredníctvom ktorých sa umelecký príbeh autora neustále dotvára a prihovára sa verejnosti.

Momentálne je v expozícii prezentovaných 54 diel v rôznych datovaniach a technikách, z ktorých 47 bolo nanovo adjustovaných a prerámovaných. Diela sú prezentované nie chronologickým sledom, ale v tematických okruhoch, typických pre Bazovského tvorbu (slovenská krajina, zátišia, človek). V zbierkovom fonde GMAB sa nachádza 1190 diel Bazovského, ktoré budú v rámci stálej expozície postupne prezentované v rôznych kontextoch.

Najväčšiu expozičnú plochu galérie tvoria premenné výstavy. Jednotlivé projekty sa sústreďujú vo výstavných sieňach na prvom a druhom podlaží galérie. V roku 2018 sa upravil pôvodný skladový priestor v suteréne na účely multimediálnych prezentácií. V suteréne sa tiež nachádza priestor s valenou klenbou, kde boli prezentované predovšetkým sochárske diela zo zbierkového fondu galérie.

Hlavné činnosti galérie (na základe Zriaďovacej listiny)

Galéria ako špecializovaná právnická osoba na základe prieskumu a vedeckého výskumu zhromažďuje, ochraňuje, vedeckými metódami zhodnocuje a odborne spravuje zbierkové predmety. Tie sprístupňuje verejnosti a využíva vo verejnom záujme.

Galéria plní svoju funkciu s pôsobnosťou v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja v oblasti poskytovania odborného-poradenských, metodických a koordinačných služieb pre iné galérie.

V rámci svojho poslania plní galéria najmä tieto úlohy:

- na základe prieskumu a vedeckého výskumu buduje zbierkový fond výtvarných diel a hmotných dokumentov o výtvarnom umení, ktoré tvoria súčasť kultúrneho dedičstva s osobitným zameraním na slovenské výtvarné umenie 20. a 21. storočia a tvorbu Miloša Alexandra Bazovského,
- odborne spravuje, t. j. nadobúda, odborne eviduje a vyraduje, ochraňuje, interpretuje, konzervuje, reštauruje a sprístupňuje zbierkový fond, ktorý je s príslušnou dokumentáciou majetkom Trenčianskeho samosprávneho kraja v správe galérie,
- dokumentuje, katalogizuje zbierkové predmety a spolupracuje pri budovaní centrálnej evidencie galerijných zbierok v Slovenskej republike,

- buduje umenovednú knižnicu, dokumentáciu výtvarného diania a archív výtvarného umenia
- rieši vlastné výskumné úlohy a podieľa sa na vedecko-výskumných úlohách v spolupráci s inými inštitúciami,
- zbierkové fondy prezentuje expozičnou a výstavnou činnosťou vo vlastných a cudzích priestoroch na území Slovenskej republiky a v zahraničí,
- vystavuje výtvarné diela a prijíma výstavy iných právnických osôb alebo fyzických osôb,
- vykonáva kultúrno-vzdelávaciu činnosť umeleckého a kultúrno-spoločenského charakteru a podieľa sa na tejto činnosti iných subjektov,
- prostredníctvom vydavateľskej, propagačnej a popularizačnej činnosti zverejňuje výsledky svojej odbornej práce,
- poskytuje informačné, poradenské a ďalšie odborné služby verejnosti a vlastníkom predmetov galerijnej hodnoty v súlade so svojím poslaním a zameraním,
- vykonáva reklamné a propagačné aktivity, súvisiace so zabezpečením akcií, ktorých je organizátorom alebo spoluorganizátorom.

2. Ciele

GMAB plánuje v roku 2022 vytvoriť novú “stálu expozíciu”, venovanú modernej architektúre 20. storočia s dôrazom na architektúru a urbanizmus mesta Trenčín a trenčianskeho regiónu. Táto úplne nová platforma doposiaľ v meste absentovala napriek existujúcim komunitám, ktoré sa architektúrou dlhodobo zaoberajú. Ako sa ukázalo pri niektorých posledných výstavách a aktivitách GMAB (J. H. Blicha - 2018, (Vý)Stavoprojekt - 2020, festival spolku Kruh – Den architektury 2020...), o túto tému je veľký záujem a jej vytvorenie má veľký potenciál. Opakovane bude poskytovať kurátorské príležitosti medzinárodným kurátorom z európskych centier architektúry. Taktiež bude rozvíjať dlhodobé spolupráce. Na hlavné témy bude nadväzovať séria prehliadok mesta, workshopov a premietaní pre široké publikum. Priestor bude slúžiť aj architektom, urbanistom, umelcom a občanom Trenčína so záujmom o miestnych architektov a umelcov, zabudnuté príbehy, nové trendy či rozvojové projekty. Výstavný priestor bude reflektovať architektúru v rámci Trenčianskeho kraja, nie len v ohraničení mesta - nadviazanie na činnosť Útvaru územného plánovania mesta Trenčín, prepojenie oboch inštitúcií.

3. Propozície

Na účel zriadenia modernej stálej expozície, ktorej finálna podoba vznikne na základe výsledku tzv. “malej” dvoj etapovej verejnej architektonickej súťaže, overenej Slovenskou komorou architektov, vybrala galéria výstavný/expozičný priestor v 1. podzemnom podlaží – vid' súťažná pomôcka 6.2.: “3D zameranie skutočného vyhotovenia priestorov technológiou pozemného laserového skenovania”. Priestor bol pôvodne využívaný na prezentáciu stálej zbierky sochárskych diel. Aktuálne slúži pre účely výstav súčasného výtvarného umenia, predovšetkým multimediálneho a site-specific charakteru. Nové architektonické riešenie stálej expozície by malo v prvom rade architektonicky zjednotiť priestor určený na expozície a výstavy s obsahom primárne modernej architektúry mesta Trenčín a jeho okolia. Ďalej si kladie za cieľ navrhnuť multifunkčný mobiliár slúžiaci pre rôznorodé účely a charakterystiky výstav/expozícií. Je tiež dôležité riešiť technické problémy priestoru spôsobené lokalizáciou pod úrovňou chodníka (vlhnutie priestoru).

4. Lokalita

Centrum mesta Trenčín

Galéria je situovaná v centre mesta Trenčín, na Palackého ulici č. 27, oproti pasáži Zlatá Fatima ústiacemu do pešej zóny mesta. Palackého ulica je pomerne rušná ulica s parkovacími miestami, v blízkom období má však ambíciu parkovanie obmedziť.

O budove GMAB

Galéria M. A. Bazovského sa v roku 2001 presťahovala z pôvodného sídla na Mierovom námestí do historickej budovy z konca 19. storočia na Palackého ulici 27. V tejto trojpodlažnej, trojkridlovej pseudobarokovej budove pôvodne sídlilo bývalé Stredné odborné učilište železničné. Postaviť ho dal však trenčiansky podžupan Eugen Maršovský v rozmedzí rokov 1881 až 1884. V roku 1888 pristavili k obytnému domu aj sklad, miesto pre koče a maštal'. Do rúk štátu sa dostal v roku 1945, po uvalení národnej správy. Koncom roku 1996 bolo rozhodnuté mestom Trenčín, že sa daný objekt na základe projektu akademického architekta Mariána Strieženca bude rekonštruovať pre potreby GMAB. Galéria sa presťahovala do zrekonštruovaných priestorov v júli 2001. Pre potreby galérie slúži i pôvodná záhrada prislúchajúca k objektu - v súčasnosti sa exteriérový priestor využíva skôr ako parkovisko a počas leta na tvorivé aktivity pre verejnosť.

Riešené priestory

Nová expozícia modernej architektúry mesta Trenčín je plánovaná v priestoroch suterénu galérie. Suterén GMAB pozostáva zo štvorcovej vstupnej haly, do ktorej je možné zísť po schodisku či výtahom. Tá prepája dva ďalšie priestory - väčší priestor s valenou klenbou a priestor slúžiaci na multimediálne projekty, s celkovou rozlohou cca 186 m². Priestor časti suterénu doposiaľ slúžil na prezentáciu sochárskej expozície zo zbierkového fondu GMAB. Nakoľko však galerijná zbierka sôch je veľmi rôznorodá a do daného priestoru nie je možné zaradiť sochárske diela z úzkostlivého materiálu (nevhodného do chladných a vlhkých priestorov ako napr. drevo), rozhodli sme sa potenciál priestoru venovať architektúre, urbanizmu a dizajnu, pričom na tento účel bude potrebné priestor vhodne etablovať. Návrh riešenia musí zodpovedať novej funkcii daného priestoru, a teda si pre potreby adekvátnej prezentácie výstav vyžaduje primeranú rekonštrukciu vrátane sanácie omietky, príp. novej výmalby stien a ich ochrany pred kondenzovaním vody a z toho dôvodu vznikajúcimi plesňami, rekonštrukciu kúrenia a osvetlenia, novú dlažbu / podlahu, závesný systém a iné špecifické inštalračné systémy či prvky, účelový mobiliár a technické zariadenia.

6. Libreto expozície

Hlavná téma expozície

Expozícia bude zameraná na modernú architektúru mesta Trenčín a jeho okolia, ktorá vznikala postupne od začiatku 20. st.. V súčasnosti je vo veľkej časti populácie vžitý negatívny názor na túto oblasť architektúry, najmä na výstavbu, ktorá vznikala po r. 1945, na ktorú sa nahliada ako na „socialistickú“ architektúru. Verejnosť vníma a považuje tieto stavby za nepekné, nehodné akéhokoľvek záujmu, a už vôbec nechápe akúkoľvek snahu o ich ochranu. Cieľom expozície je tiež s týmto architektonickým dedičstvom mesta pracovať, ukázať jeho kvality a dopriať tak možnosť rozšíriť uhol pohľadu odbornej i laickej verejnosti. Divák tak bude mať možnosť vnímať architektúru mesta ako pestrú a vrstevnatú a dedičstvo modernej architektúry zaradiť medzi historické slohy aj súčasnú architektúru.

Príprava - pasport modernej a postmodernej architektúry

Cieľom projektu je na základe nadväznosti na vznikajúci pasport modernej architektúry Trenčína a blízkeho okolia intenzívnou a detailnou vedecko-výskumnou činnosťou zmapovať architektonické stavby a urbanistické projekty v časovej perióde rokov 1920 - 1990. Výskum sa teda zameriava na rôzne prúdy modernej architektúry od funkcionalizmu, obdobie medzivojnovéj, vojnovéj a povojnovéj architektúry či postmodernej. Jedným z dôvodov na uskutočnenie tohto výskumu je fakt, že v meste Trenčín doteraz nikto systematicky nezmapoval modernú architektúru. Mesto Trenčín, ale tiež spomínané okolité obce patriace pod celý trenčiansky kraj majú v tomto smere široký a zaujímavý záber dochovanej i žiaľ zaniknutej architektúry. Mnoho z tých, ktoré stále existujú je už pamiatkovo chránených, no práve obdobie modernizmu a špeciálne obdobie po druhej svetovej vojne, charakteristické diktátúrou komunistického režimu, je širokou i odbornou verejnosťou považované za nekvalitné a bezcenné. To je i dôvod častých asanácií či necitlivých rekonštrukcií, ktoré danú architektúru devastujú či úplne popierajú, a tým pádom výrazne znehodnocujú. Vyšším cieľom daného výskumu je osвета a popularizácia daného obdobia architektúry, súčinnosť s investormi, Útvorom územného plánovania mesta Trenčín a Krajským pamiatkovým úradom Trenčín. Výsledkom výskumu bude detailný súpis jednotlivých stavieb a následná pasportizácia - teda dôsledné komplexné skúmanie, hodnotenie a stavebno-historický opis urbanizmu, stavieb i drobnej architektúry. Tento pasport bude následne slúžiť na ďalšiu aktivitu či už jednotlivcov zameriavajúcich sa na architektonický vývoj mesta či profesionálne organizácie, zároveň bude prostredníctvom neho možné upozorniť na výnimočné architektúry a prispieť tak k kvalitnejším prístupom k revitalizáciám. Príkladmi takýchto stavieb sú napr. Budova Štátnej banky, Dom armády, Detské mestečko, Dom smútku, Budova Slovenskej sporiteľne a Artkina Metra, Gastro-centrum, Obchodná akadémia a sídlisko Sihoť I., niektoré budovy bývalej fabriky Merina a pod. Pasport bude zároveň podkladom pre vznik centra povojnovéj architektúry mesta Trenčín, ktoré je plánované vytvoriť pod záštitou Galérie Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne. Vedecko-výskumná činnosť bude prebiehať predovšetkým v archívoch v meste (Mestský archív, Krajský štátny archív - pobočka Trenčín), kde sú archivované stavebné projekty a urbanistické štúdie. Keďže sa v danom období viackrát menili názvy ulíc, respektíve vznikali úplne nové štvrte, bude potrebné pracovať systematicky na základe geografických máp a územných plánov. Pasport bude zameraný len na existujúcu architektúru, avšak výskum určite prinesie i množstvo informácií o už asanovaných stavbách či rekonštrukciách, ktoré budú evidované v pomocnom súpise a neskôr taktiež spracované.

Štruktúra obsahu expozície

Témy expozície sa budú sústrediť primárne na architektúru mesta Trenčín, pričom bude dôležité geografické prepojenie všetkých častí Trenčianskeho kraja. Obsah expozície bude menený v pravidelných, polročných cykloch. V týchto sa budú rôzne striedať témy (verejné, súkromné, výtvarné..) aj merítka riešených tém (od urbanizmu po drobnú architektúru), pričom vodítkom budú 4 hlavné okruhy: FORMA, SYSTÉM, PRÍBEH, UMENIE.

Prvé dva plánované obsahy (koncepty) sa zamerajú na výrazné fenomény mesta, jedným je výtvarník Jozef Fízel, ktorého diela sa vo verejnom priestore mesta Trenčín nachádzajú v najväčšom počte, čím hlboko zasiahol do tvorby priestoru mesta. Druhá téma rieši všeobecnejší obsah, avšak v merítku mesta, a to tému Domov smútku, Krematória a k nim prislúchajúcim cintorínom. Trend výstavby týchto diel bol a je dôležitou témou v oblasti

modernej aj postmodernej architektúry celkovo, obzvlášť v Československu, kde politický systém nedovoľoval cirkevné obrady a dal tak za vznik týmto dnes už architektonickým fenoménom doby. V ďalších rokoch bude galéria riešiť témy ako vplyv Vojenského projektového ústavu a výstavby, ktorá pod jeho hlavičkou vznikla, bude tiež postupne mapovať ďalšie z fenoménov modernej i postmodernej architektúry, ako sú kultúrne domy, či ďalšie z množstva verejných stavieb. Okrem toho bude galéria tematicky vychádzať zo spomínaného pasportu, ktorý je jedným z kľúčových bodov k jej obsahovému napĺňaniu.

Sprievodné aktivity (širšie uchopenie témy)

Sprievodné aktivity budú expozičné témy ukazovať v širšom merítku, t. j. budú sa snažiť ich vyobraziť mimo lokálny kontext. Predovšetkým pôjde o obsah československý, dôležitý však bude aj európsky a svetový. V rámci aktivít bude galéria spolupracovať s rôznymi zahraničnými inštitúciami podobného druhu, pričom s niektorými vopred nadviaže spoluprácu na pravidelnej báze. Týmto sa rozšíri nielen publikum a diváci galérie, ale taktiež sa lokálni diváci môžu vzdelávať a bude im prostredníctvom prednášok, diskusií, workshopov a iných aktivít poskytnutá doplnková náplň. Takisto vie byť týmito spôsobmi konkrétna téma dopovedaná a jej pravidelnosť 2x ročne tak spoločne tvorí komplexný celok.

Cieľové skupiny:

- deti (vyžaduje špecifický druh interakcie a komunikácie)
- široká verejnosť (prevažne obyvatelia kraja so záujmom o témy spojené s lokálnou architektúrou)
- odborná verejnosť (odborníci navštevujúci galériu príležitostne v súvislosti s architektonickými témami a sprievodnými akciami)

7. Technický scenár

K inštalačnému systému a prvkom expozície

A. Využitelnosť prvkov:

- nový inštalačný systém navrhnutý na mieru pre účely galérie (predmetom súťaže)
- existujúci drobný mobiliár GMAB (možnosť využiť tiež už existujúci mobiliár galérie)
- doplnkové prvky navrhnuté pre účely danej výstavy (nie je nutne predmetom súťaže)

Nový inštalačný systém by mal byť navrhnutý a vytvorený špecificky pre účely galérie, konkrétne pre priestory, ktorých celkové riešenie je hlavným predmetom súťaže. Okrem návrhu nového inštalačného systému je tiež možnosť použiť existujúci mobiliár galérie, nachádzajúci sa v jej skladových priestoroch a na základe dohody s galériou s ním ďalej pracovať (možnosť recyklácie a renovácie). Zoznam existujúceho mobiliáru bude dodaný na požiadanie. Takisto je možnosť navrhnúť doplnkové inštalačné prvky, ktoré budú slúžiť primárne pre účely konkrétnych špecifických výstav, pričom však takéto prvky nie sú hlavným predmetom súťaže.

B. Rámcové parametre nového inštalačného systému:

- recyklovateľný materiál
- maximálna miera prispôbenia sa exponátu a priestoru

– reakcia na mierku priestorov

Nový inštalačný systém by mal spĺňať niekoľko špecifických parametrov, ktoré vyhlasovateľ pokladá za dôležité. Sú nimi:

1. materiál – ktorý by mal byť jednoducho recyklovateľný, t. j. výrobok by mal byť rozložiteľný na samostatné prvky, ktoré sú v prípade ich poškodenia jednoducho zameniteľné, recyklovateľné a ľahko dostupné, v neposlednom rade by mal materiál zohľadňovať vlastnosti priestoru, t. j. musí byť odolný voči meniacej sa klíme (napr. vysokej vlhkosti).
2. flexibilita – inštalačný systém by mal byť v prvom rade maximálne prispôsobiteľný priestoru a daným exponátom, čo znamená, že je možné pomocou neho vystavovať exponáty rôznych rozmerov rôznorodými spôsobmi (2D objekty vertikálne aj horizontálne umiestnené, 3D modely, práca s digitálnymi technológiami, závesný princíp, t. j. z vrchnej časti priestoru či objektu, práca s interaktivitou diváka, t. j. jednoduchá fyzická dostupnosť k objektom, atď.).
3. mierka – inštalačný systém by mal reflektovať mierku priestoru, v ktorom sa nachádza, a ktorého riešenie je hlavným predmetom súťaže. Je dôležité, aby systém dobre fungoval primárne v danom priestore tak, aby divákovi expozície bola poskytnutá komfortná pohyblivosť a dostupnosť k expozícii.

C. Inštalačné formy:

- práca primárne s fyzickým zážitkom
- doplnkovo využívané tiež digitálne technológie (vždy v spojení s fyzickou aktivitou)
- možné a žiadané tiež aktívne zapojenie divákov
- podnecovať divákov tiež k pohybu (napr. zmenou zorného poľa na vyššiu či nižšiu úroveň)
- striedmosť, radikálnosť, otvorenosť

Forma prezentácie a práce s inštalačným systémom by sa mala v prvom rade sústrediť na fyzický zážitok diváka s možným doplnkovým využitím digitálnych technológií a interaktívnych prvkov, ktoré by sa mali takisto prepájať s fyzickou aktivitou. Žiadané je teda aktívne zapojenie diváka, podnecovanie k pohybu (napr. zmenou zorného poľa na vyššiu či nižšiu úroveň). Forma inštalačného systému by mala byť v prvom rade jednoduchá, striedma, odvážna a otvorená, v zmysle priznaných materiálov, či prípadným odhalením konštrukčných detailov.

K riešeniu rekonštrukcie priestoru:

Keďže sa jedná o priestor v 1. podzemnom podlaží, kde je vyššia vlhkosť a chlad a ktorý je na viacerých výškových úrovniach (nie je vhodný pre imobilných návštevníkov), v projekte je potrebné zohľadniť, resp. sa vysporiadať s týmito skutočnosťami. V priestore na viacerých miestach v omietke z dôvodu veľkých teplotných rozdielov medzi interiérom a exteriérom kondenzuje voda. Tomuto problému by mohla pomôcť zvýšená cirkulácia vzduchu prostredníctvom ventilátorov a výmena okien (viď. príloha č. 6.4 Cenová ponuka – odvlhčenie priestoru). Automatická ventilácia na základe absolútnej vlhkosti spolu s výmenou existujúcich okien za nové plastové okná by sa mala realizovať nasledovne (na základe konzultácie s odborníkmi):

- Odstránenie pôvodných ventilátorov

- Demontáž okenných otvorov spolu vonkajšími parapetmi a mrežami
- Montáž nových okien: 2 x fixné s otvorom pre osadenie ventilátorov Ø 230mm s nízkou hlučnosťou, ostatné otváracie-sklopné zasklené
- Montáž prírodného a odťahového ventilátora
- Určenie presnej polohy senzorov a riadiacej jednotky a trás pre vodiče
- Osadenie riadiacej jednotky a senzorov
- Pripojenie a uloženie káblov k ventilátorom a senzorom s riadiacou jednotkou
- Montáž protidažďových žalúzií a mreží na okná

V rámci projektu je dobré zvážiť i prípadný ďalší postup (vid'. príloha č. 6.4 Cenová ponuka – odvlhčenie priestoru - inštalácia pulznej elektroosmózy a aplikácia sanačných omietok), avšak jeho realizácia nie je v rámci priestoru nutná.

V priestore sa tiež nachádza už skôr nefunkčná vetracia šachta ústiaca na pozemok objektu, s ktorou je potrebné sa v rámci rekonštrukcie minimálne vizuálne vysporiadať, príp. ju v rámci dizajnu priznať a využiť.

Kúrenie v časti priestoru je zabezpečené tromi panelovými radiátormi zn. Korad a dvoma elektrickými radiátormi. V prípade ich zachovania bude nutná revízia plynoinštalácie. Osvetlenie je riešené vo vstupnom priestore prostredníctvom stropných svietidiel, v bočných priestoroch bodovým osvetlením na rampách v bielej a čiernej farbe. Osvetlenie nie je nutné meniť, skôr je na zváženie jeho sekundárne doplnenie, prípadne iné varianty osvetlenia exponátov.

8. Všeobecne

- V návrhu by malo byť predložené typologické, materiálové, farebné riešenie všetkých prvkov mobiliáru expozície a ich napojení v celom riešenom priestore a v dotknutom priestore, s dôrazom na užívateľnosť.
- Návrh musí spĺňať kritériá na estetiku, bezpečnosť a jasnú orientáciu.
- Návrh musí byť odprezentovaný min. v 3 možných spôsoboch skladania, pre rôzne účely práce s expozíciou.
- Návrh expozície by malo akceptovať libreto a scenár expozície, prípadný odklon je dôležité zdôvodniť.
- Keďže sa predpokladá, že technológie budú produkovať teplo a v riešených miestnostiach treba kvôli vystaveným exponátom udržiavať teplotne stabilné prostredie, je nevyhnutné vyriešiť chladenie/ vykurovanie týchto miestností.
- Dôležité je dodržiavanie bezpečnostných kritérií pohybu v priestore a technickú realizovateľnosť návrhu.